

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 46 0 P 079689 24 Gž 2
Novi Travnik, 17.9.2024. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u građanskom vijeću sastavljenom od sudija: Mirjane Grubešić, predsjednice vijeća, Aida Pezer-Alić i Senad Begović, članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S. H., sin A. iz P., D. V. zastupan po punomoćniku Hajrudinu Pokvić, odvjetniku iz Bugojna, protiv tuženih 1. H. r. A. S., kći L., P., D. V. 2. H. r. U. B., P., D. V., 3. H. E., sin S., ... , zastupan po punomoćniku Begić Emini, advokatu iz Bugojna, 4. H. M., sin S., P., D. V., 5. H. N., sin S., P., D. V., 6. H. S., sin S., P., D. V., 7. K. A., kći S., K., B., 8. K. E., kći S., P., D. V. i 9. P. H. sin M. P., Općina D. V., radi utvrđivanja prava vlasništva temeljom dosjelogosti, vrijednost spora 500,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv Presude Općinskog suda u Bugojnu broj: 46 0 P 079689 24 P 3 od 14.3.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 17.9.2024. godine, donio je sljedeće:

RJEŠENJE

Žalba tužitelja se uvažava, presuda u stavu drugom i trećem ukida i predmet vraća na ponovni postupak.

Obrazloženje

Presudom prvostepenog suda, stavom prvim izreke, utvrđeno je da je tužitelj temeljem dosjelogosti stekao pravo vlasništva na k.č. ... iz zk ul ... k.o. SP P., te je slijedom toga tuženi P. H., sin M. iz P., D. V. dužan trpjeti da se temeljem ove pravomoćne presude navedena nekretnina otpiše sa njihova imena i vlasništva i upiše u Zemljišnoj knjizi kao vlasništvo tužitelja sa 1/1 dijela, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja.

Stavom drugim, odbačen je odbačen je višak tužbenog zahtjeva kojoj odgovara kat parcela ... iz pl ... k.o. Prusac, pa su tuženi dužni trpjeti da se temeljem ove pravomoćne presude navedena nekretnina otpiše sa njihova imena i posjeda i upiše na ime posjed tužitelja sa 1/1 dijela u kat operatu, sve ovo u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja, zbog apsolutne nenadležnosti suda.

Stavom trećim, obavezan je tužitelj da tuženom H. E. naknaditi troškove postupka u iznosu od 720,00 KM, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja.

Protiv prvostepene presude tužitelj je blagovremeno izjavio žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da drugostepeni sud pobijanu presudu preinači i usvoji tužbeni zahtjev u stavu drugom, koji se osporava žalbom, a tuženog obaveže na plaćanje troškova prema troškovniku u spisu uvećano za troškove sastava žalbe i takse na žalbu.

Suštinski žalitelj osporava pravilnost odluke kroz žalbene navode da je sud povrijedio čl. 54.57.i 191.ZPP-a i zbog tih povreda pogrešno primjenio materijalno pravo.

Odgovori na žalbe, nisu podneseni.

Pošto je ispitao prvostepenu presudu u dijelu koji se pobija žalbama i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 221. Zakona o parničnom postupku (Sl. novine FBiH broj 53/03, 73/05 ,19/06 i 98/15 –u daljem dijelu teksta: ZPP), drugostepeni sud je zaključio sljedeće:

Žalba tužioca je osnovana.

Iz stanja u spisu proizilazi da je tužitelj podnio sudu tužbu sa zahtjevom preciziranim na pripremnom ročištu održanom dana 26.10.2022.godine da se utvrdi da je tužitelj stekao pravo vlasništva i posjeda na k.č. ... iz zk ul ... k.o. Sp P., kat. parcela ... iz pl ... k.o. P., pa su tuženi dužni trpjeti da se temeljem presude navedena nekretnina otpiše sa njihova imena vlasništva i posjeda, a upiše na ime i vlasništvo i posjed tužitelja sa 1/1 u zemljišnoj knjizi i kat. operatu. Prvostepeni sud je pobijanom odlukom usvojio dio tužbenog zahtjeva utvrđujući da je tužitelj stekao pravo vlasništva na k.č. ... iz zk ul ... k.o. Sp P., te je slijedom toga tuženi P. H., sin M. iz P., D. V. dužan trpjeti da se navedena nekretnina otpiše sa njegova imena i vlasništva i upiše u Zemljišnoj knjizi kao vlasništvo tužitelja sa 1/1 dijela. Istom odlukom, stavom drugim, odbačen je višak tužbenog zahtjeva koji glasi:“ Kojoj odgovara kat parcela ... iz pl ... k.o. P., pa su tuženi dužni trpjeti da se temeljem ove pravomoćne presude navedena nekretnina otpiše sa njihova imena i posjeda i upiše na ime posjed tužitelja sa 1/1 dijela u kat operatu, sve ovo u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja“, zbog apsolutne nenadležnosti suda.

Žalitelj suštinski kroz tekst žalbe osporava pravilnost i zakonitost odluke iz stava dva izreke uz žalbene navode iz kojih proizilazi da njemu pripada pravo na posjed, čije utvrđenje je traženo tužbenim zahtjevom koji je preciziran na pripremnom ročištu, a o kojem je kao takvom sud i odlučivao.

Suprotno žalbenim navodima, prvostepeni sud je pravilno postupio kada je na ročištu za glavnu raspravu odbio preinaku tužbenog zahtjeva. Tužitelj je tužbeni zahtjev opredijelio na pripremnom ročištu sa jasnim zahtjevom da se utvrdi da je stekao pravo vlasništva na k.č. ... iz zk ul ... k.o. Sp P. i pravo posjeda na kat. parcela ... iz pl ... k.o. P., uz obavezu tuženih da trpe otpis tih nekretnina sa njegovog/njihovih imena u korist tužitelja. Na glavnoj raspravi održanoj dana 16.2.2024.godine tužitelj je precizirao tužbeni zahtjev na način da je tražio utvrđenje prava posjeda na k.p.br. ... iz pl ... ko P. koja će biti formirana prijavnim listom službe za katastar općine Donji Vakuf u skladu sa nalazom vještaka geodetske struke od 22.12.2022. godine i skicom od 22.12.202. godine sačinjenom uz nalaz sa zahtjevom da se posebno naloži službi za katastar općine Donji Vakuf da u skladu sa ovom presudom i skicom vještaka od 22.12.2022 godine sačini prijavni list, a radi cijepanja kč ... ko P. na kč ... KO P., te da nakon toga upiše tužitelja u skladu sa presudom kao posjednika na nekretnini ... ko P. Kako

k.p.br.... nije bila predmet tužbenog zahtjeva i suštinski predstavlja parcelu koja bi trebala nastati cijepanjem k.p.br.... jer cijepanjem po svom polažaju i veličini odgovara k.č. ... iz zk ul ... k.o. Sp P. učinjena je promjena istovjetnosti tužbenog zahtjeva i uz postojeći zahtjev dodat novi, a koji je usmjeren na sačinjavanje prijavnog lista radi cijepanja kč ... ko Prusac na kč ... I ... KO P., što predstavlja preinačenje tužbe iz čl. 56.ZPP-a kako to pravilno zaključuje prvostepeni sud. Suprotno žalbenim navodima prvostepeni sud nije povrijedio čl. 56.ZPP-a kada je zaključio da se radi o preinačenju tužbenog zahtjeva, niti odredbu čl. 57. ZPP-a kada je odbio preinaku jer je zakonom propisan uslov za dopuštenost preinake na glavnoj raspravi pristanak tuženog- čl.57.stav 2. ZPP-a koji je u konkretnom slučaju izostao. Na pravilnost ove odluke suda, kojom ne dozvoljava preinaku, ne utječu ni žalbeni navodi da žalitelj zbog nedostatka stručnog znanja preinaku nije mogao izvršiti ranije tim prije što su predmetne nekretnine bile upisane u javne knjige iz kojih je jasno proizilazilo neslaganje u površinama nekretnina po zemljišnoknjižnim i katastarskim operatima zbog čega je tužitelj i pokušao preinačiti tužbeni zahtjev na način da se formira nova k.p.... koja bi po površini odgovarala k.č.br... na način da se izvrši cijepanje te nekretnine u postupku i naloži sačinjavanje prijavnog lista.

Ovaj Sud, na osnovu žalbenih navoda, primjećuje da prvostepeni sud nije odlučio o preciziranom tužbenom zahtjevu na način da nije odlučio o pravu na posjed, čije utvrđivanje je tužbom traženo jer iz sadržaja tužbenog zahtjeva proizilazi da tužitelj tužbom traži utvrđivanje prava vlasništva i prava posjeda o kojem pravu sud nije odlučio odlučivši o preostalom dijelu zahtjeva koji je odbačen kao višak, a koji glasi:“ kojoj odgovara kat parcela ... iz pl ... k.o. Prusac, pa su tuženi dužni trpjeti da se temeljem ove pravomoćne presude navedena nekretnina otpiše sa njihova imena i posjeda i upiše na ime posjed tužitelja sa 1/1 dijela u kat. operatu“, što je uz ovakvu formulaciju „viška“ preostalog zahtjevu, usljed propusta suda da odluči o cijelom zahtjevu, koji uključuje i utvrđivanje prava na posjed, imalo za posljedicu da je presuda nerazumljiva i donesena protivno čl. 191.stav 3.i 4.ZPP-a koji obavezuje prvostepeni sud da odluči o svim zahtjevima i obrazloži njihovu osnovnost/neosnovanost čineći na taj način povredu iz čl.209.stav 1.ZPP-a. Postupajući na ovakav način sud je zahtjev za utvrđenje prava na posjed kroz izreku pobijae odluke odbacio, a kroz sadržaj obrazloženja presude (zadnji strana obrazloženja) odbio i odbacio uz obrazloženje da je tužitelj samo u posjedu dijela ove parcele, a rješavanje upisa posjeda na nekretninama spada u nadležnost organa uprave, prama zakonu o premjeru i katastru nekretnina i da se temeljem člana 54. ZPP-a ne može tražiti utvrđivanje posjeda jer posjed nije pravo, nego faktička vlast na stvari, slijedom čega se ne može tražiti utvrđenje činjenice posjeda nekretnina, a slijedom toga i upis katastarskom operatu .

Naime, tačno je da je posjed faktička vlast koju neka osoba ima u pogledu određene stvari, kao i da posjed nije pravo, već činjenica, što znači da posjednik ne mora biti i vlasnik, ali posjed je stečen kad stjecatelj uspostavi svoju faktičku vlast u pogledu stvari - čl.319. Zakona o stvarnim pravima („Službene novine F BiH“, broj 66/13 ii 100/13). Budući da svoje pravo na posjed tužitelj izvodi iz prava vlasništva koje je stekao na osnovu odredbi člana 58. Zakona o stvarnim pravima, u kojem dijelu presuda nije osporavana žalbom, tužitelj ima pravni interes da se kao vlasnik i posjednik, upiše

ne samo u zemljišnim knjigama, već i u katastarskom operatu. Naime, u pravilu je vlasnik, ujedno i posjednik stvari, jer ga njegovo pravo vlasništva ovlašćuje na posjed stvari - da stvar upotrebljava, koristi je i s njom raspolaže, pa samim tim i da tužbenim zahtjevom traži utvrđenje prava na posjed, što je tužitelj i ovom tužbom tražio, a o kojem zahtjevu prvostepeni sud nije odlučio odbacivši višak tužbenog zahtjeva koji je upravljen na upis u katastar nekretnina, koju povredu ovaj sud ne može otkloniti. Ovakav stav u pogledu prava stranke da pred sudom traži utvrđenje prava na posjed i zahtjeva upis u katastarskom operatu zauzeo je i Vrhovni sud FBiH u odluci broj: 126 0 P 186576 22 Rev Sarajevo od 16.05.2023. godine. Dakle, žalitelj žalbom osnovano ukazuje na naprijed obrazložene nepravilnosti, odnosno povrede odredbama ZPP-a.

Ostale žalbene navode sud je cijenio ali ih nije posebno obrazlagao jer nisu od odlučnog značaja-čl.231.ZPP-a.

Odluku o troškovima žalbenog postupka sud će donijeti u konačnoj odluci-član 397.stav 3.ZPP-a.

U ponovnom postupku sud će zakazati glavnu raspravu i donijeti odluku o zahtjevu tužitelja za utvrđenje prava posjeda vodeći računa o ukazanim nepravilnostima.

Predsjednica vijeća

Mirjana Grubešić